Examenul național de bacalaureat
Proba E. a)
Limba şi literatura română

Prof. DIMULESCU RODICA
Școala Gimn. Dr. Aurel Vlad Orăștie
Iulie 2026

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocaţională – Toate profilurile (cu excepţia profilului pedagogic)

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I **(50 puncte)**

Citește următorul fragment:

„— Foarte frumos, domnule. Nu mă așteptam din partea ta. Eu mă dau în vânt să-i fac rost de romane bune și dumnealui le aruncă la coș, spuse ea pe obișnuitul ton fals-indignat și matern-didactic.

— Nu suport așa ceva, mă zgârie pe creier. Și nu pricep cum poate să-ți placă pelteaua asta. Mă rușinez. la gândul că l-ai citit și ai lăcrimat sau chiar ai plâns, Doamne iartă-mă, cu lacrimi amare. Vai, vai!

— N-ai gusturi, se strâmbă sora Valeria, și după ce că nu te pricepi, mai faci și pe grozavul. Ce naiba te-or fi crezând, nu știu.

Vorbele ei atinseseră o zonă sensibilă, erau din categoria celor care îl iritau mereu în ultima vreme, în ultimele luni; și faci pe grozavul, și faci pe nebunul, și te crezi un geniu neînțeles, și nu e nimic de capul tău, și n-ai reușit și tu să intri la o facultate ori la vreo școală ca lumea, ca al lui cutare, și visezi cai-verzi pe pereți, și nu asculți ce ți se spune, și ce se va alege de capul tău. Erau vorbele care, de câteva luni, îl aruncau brusc într-o furie neputincioasă. Dar sora Valeria râdea acum, încântată copilărește că l-a redus la tăcere, nebănuind adevăratul motiv, și el ceda:

— Îmi pare rău. Dar pot să-ți spun un secret: nu citesc asemenea cărți, fiindcă mă tem să nu-mi pervertească subconștientul. Sunt foarte rezistent, totuși mă tem. Pelteaua consumată abuziv se prelinge în zonele ascunse și, de la un timp, fără să vrei, fără să-ți dai seama, începi să gândești peltetic.

— Ce subconștient, domnule? bătu în retragere sora Valeria, derutată pentru moment de idee. Cum adică? Dar își reveni repede, experiența spunându-i că victoria se obține numai printr-un continuu atac și neținând cont de argumentele adversarului. Nu te pricepi, domnule, degeaba mă iei pe mine cu savantlâcuri și psihanalisme. Câți bolnavi au citit-o, la toți le-a plăcut. Jurisconsultul de la salonul zece a zis că e un roman extraordinar și mi-a mulțumit. Nu oricine știe să aleagă o carte bună, a zis. Se vede că sunt o femeie cu gusturi fine, a zis. Și e jurisconsult, domnule, nu oricine, om cu doxă, ce crezi tu.”

(Corneliu Rădulescu: „Zidul în care s-a tras cu pușca”)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al cuvântului *iritau* și al secvenței *mă dau în vânt*. **6 puncte**

2. Precizează care este cauza conflictului dintre personaje și explică cum este aceasta evidențiată în fragment. **6 puncte**

3. Explică motivul pentru care tânărul afirmă de ce nu citește cărți, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**

4. Care este efectul vorbelor surorii asupra tânărului? **6 puncte**

5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, o trăsătură a sorei Valeria, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă lectura este esențială pentru dezvoltarea intelectuală, emoțională și morală a omului, contribuind la educație, imaginație, comunicare și bunăstare, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din „Zidul în care s-a tras cu pușca” scris de Corneliu Rădulescu cât și la experiența personală sau culturală. **20 puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente: **14 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare, așezarea în pagină și lizibilitatea: **6 puncte**

Pentru acordarea punctajului, textul trebuie să aibă minimum 150 cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea **(10 puncte)**

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă din fragmentul de mai jos.

„În ultimul timp fusese cam suferind. O stare de moleșeală însoțită de nădușeli neașteptate, fără motiv aparent. Pleoapele îi ardeau, ca și tâmplele, unde, sub pielea palidă, își simțea pulsul zvâcnind. Totuși n-avea ceea ce medicii numesc îndeobște fierbințeală și nici vreo senzație anume de durere. Nu putea, în schimb, să lucreze, obosea foarte repede și, cum situația amenința să se prelungească, trimise în cele din urmă caleașca la Deva după doctorul Mahler. Acesta sosi spre prânz. Măruntel și uscat, cu ochi de viezure, își azvârli pelerina impozantă pe spătarul unui scaun și-l invită cu un gest al mâinii, puțin cam emfatic, să-i mărturisească pătimirea pentru care-l chemase. Baronul Anton Josika se supuse, nu însă fără o nemulțumire obscură. Era cel puțin nepoliticos din partea doctorului să-l asculte plimbându-se neastâmpărat dintr-un capăt în altul al iatacului larg, cu aer stătut, în care orice sunet era înăbușit de covoarele groase și de mobilele grele de Viena. Avea un aer distrat și părea că nici nu-l ascultă, ceea ce se dovedi până la urmă o impresie falsă. Doctorul îi ceru să-și scoată cămașa, își apăsă urechea pe o pânză curată pe care o așternu peste spinarea asudată a baronului, îi ascultă inima, îl puse să scoată limba și îi palpă nemilos abdomenul flasc cu mâinile sale agile și reci.”

(Radu Ciobanu, *Călărețul de fum*)

Notă - Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea **(30 puncte)**

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text narativ studiat*, aparținând lui Mihail Sadoveanu sau lui Liviu Rebreanu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:
- evidenţierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două episoade/secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj semnificative pentru textul narativ ales (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, instanțe ale comunicării narative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj, etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.
Pentru **conţinutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).
Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus

Examenul naţional de bacalaureat
Proba E. a)
Limba şi literatura română
BAREM DE EVALUARE ŞI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocaţională – Toate profilurile (cu excepţia profilului pedagogic)

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I (50 puncte)

A. (30 de puncte)

Notă: punctajul pentru formularea răspunsurilor în enunțuri și pentru corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație se acordă în cazul în care răspunsul dezvoltă subiectul propus, chiar dacă acesta nu este corect sau complet.

1. indicarea sensului din text al cuvântului dat (de exemplu: *iritau*: *deranjau, supărau* etc.) și al expresiei date (de exemplu: *mă dau în vânt*: *mă zbat, fac tot posibilul* etc.) – 2 puncte + 2 puncte; formularea răspunsului în enunț/enunțuri – 1 punct; corectitudinea exprimării, respectarea normelor de ortografie și de punctuație – 1 punct

6 puncte

2. menționarea cauzei conflictului dintre personaje și explicarea cum este evidențiată în fragment (de exemplu: **diferența de gusturi literare**. Sora Valeria se străduiește să-i facă rost de romane bune, pe care el le aruncă la coș și le critică aspru. Conflictul este evidențiat prin **dialogul replicilor**, în care fiecare personaj își exprimă nemulțumirea: ea folosește tonul „fals-indignat și matern-didactic", iar el vorbește ironic și critic) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**

3. precizarea motivului pentru care tânărul afirmă că nu citește cărți (de exemplu: teama că ideile din cărți ar putea influența negativ gândirea și convingerile tânărului) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text (de exemplu: „mă tem să nu-mi pervertească subconștientul"– 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență semnificativă din text – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**

4. explicarea efectului vorbelor surorii asupra tânărului (de exemplu: orbele surorii îl ating pe tânăr într-o zonă sensibilă și îl aruncă într-o **furie neputincioasă**, evidențiind frustrările și nemulțumirile lui acumulate în ultimele luni) – 2 puncte; explicare nuanțată – 2 puncte / încercare de explicare – 1 punct; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct

6 puncte

5. – prezentarea unei trăsături a sorei Valeria (de exemplu: autoritară, încăpățânată) prezentare adecvată şi nuanţată – 4 p.; încercare de prezentare – 2 p. **4 puncte** – respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 p.; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 p. **2 puncte**

B. (20 de puncte)

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție **1 punct**

– câte 2 puncte pentru enunţarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p.; încercare de enunțare – 1 p. **2 x 2 puncte = 4 puncte**

– câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunţate: dezvoltare clară, nuanţată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 **2 x 2 puncte = 4 puncte**

– valorificarea textului în dezvoltarea oricărui argument – 3 p./simpla citare a unor secvențe din text – 1 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p. **3 puncte + 1 punct = 4 punct**

– formularea unei concluzii pertinente **1 punct**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată –2 p.; utilizare parţial adecvată– 1 p. **2 puncte**

– respectarea normelor limbii literare (0-1 greşeli lexicale sau morfo-sintactice –1 p.; 2 sau mai multe greşeli –0 p.) **1 punct**

– respectarea normelor de ortografie şi de punctuaţie (0-1 greşeli – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.) **1 punct**

– așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte **1 punct**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus. În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Conținut – 6 puncte

– prezentarea perspectivei narative în fragmentul dat

- precizarea tipului de perspectivă narativă: perspectivă de tip **obiectiv** – 2 puncte
- prezentarea perspectivei narative indicate, de exemplu: relatare la persoana a III-a, etc.: prezentare adecvată și nuanțată, prin ilustrare cu exemple din fragmentul dat – 4 puncte/prezentare ezitantă, prin raportare la fragmentul dat – 2 puncte/simpla indicare a unor particularități ale perspectivei narative, fără raportare la fragmentul dat – 1 punct

Redactare – 4 puncte

utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte); punctuaţia – 1 punct (0 – 1 greşeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 puncte)

Conţinut – 18 puncte

– evidenţierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică **6 puncte**

- precizarea perioadei, a curentului cultural/literar sau a orientării tematice: 2 puncte
- numirea a două trăsături ale perioadei, ale curentului cultural/literar sau ale orientării tematice precizate: 2 x 1 punct = 2 puncte
- evidențierea celor două trăsături, prin valorificarea textului: 2 x 1 punct = 2 puncte

– comentarea a două episoade/secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat **6**

puncte

- precizarea temei: 2 puncte;
- câte 2 puncte pentru comentarea oricăror două episoade/secvențe relevante pentru tema textului narativ – 2 x 2 puncte = 4 puncte (comentarea adecvată – 2 puncte; încercare de comentare – 1 punct)

– câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, semnificative pentru textul narativ ales **2 x 3 puncte = 6 puncte**

- analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru textul narativ – 3 puncte; analiza fiecărui element ales, fără justificarea relevanței – 2 puncte/abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

– existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**

– logica înlănțuirii ideilor **1 punct**

– abilități de analiză și de argumentare **3 puncte**

- relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte/relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte/schematism – 1 punct

– utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p.; vocabular restrâns, monoton – 1 p.) **2 puncte**

– ortografia (0 – 1 greșeli – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**

– punctuația (0 – 1 greșeli – 2 p.; 2 greșeli – 1 p.; 3 sau mai multe greșeli – 0 p.) **2 puncte**

– așezarea în pagină, lizibilitatea **1 punct**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte şi să dezvolte subiectul propus.